

Klimaendringer gir økt infeksjonsfare

Stigende temperaturer åpner for bedre spredning av infeksjonssykdommer i Norge.

Et varmere og fuktigere klima innebærer at vi kan få nye sykdommer i Skandinavia. Risikoen for spredning og smitte via mygg, flått og andre smittebærere vil sannsynligvis øke i løpet av de neste tiårene.

Drastiske klimaendringer

I denne perioden vil også den globale middeltemperaturen stige med 1.4 – 5.8 grader celsius, ifølge FNs klimapanel.

Hetebølger vil bli vanligere, det vil bli mer nedbør og risikoen for oversvømmelser vil øke.

Klimaendringene vil ikke bare påvirke det skandinaviske miljøet, men trolig også forekomsten av sykdommer som overføres via mygg, flått eller andre insekter.

Bedre klimaforhold for parasitter og deres verter, vil føre til et økende antall infiserte personer. Flere personer enn i dag vil trolig bli smittet med borrelia og skogflåttencefalitt (Tick-Borne Encephalitis). Malaria kan igjen nå våre nordlige breddegrader.

Nye malariaområder

Nå forekommer malaria nesten utelukkende i tropiske områder. I Norge var den siste malariaepidemien på 1800-tallet på Kirkeøy på Hvaler. Bedre bo- og levekår, økonomi, helsevesen og endringer i dyrehold medførte at parasitten forsvant på begynnelsen av

1900-tallet.

I Verdens helseorganisasjon (WHO) regner man med at malariamyggen og andre smittebærende insekter vil spre seg til nye områder på grunn av klimaendringene. Malariamygg er allerede registrert i høytliggende områder i Afrika, hvor det tidligere var for kaldt for myggen.

Risikoen for at den mest fryktede formen av parasitten skal etablere seg (*Plasmodium falciparum*) er relativt lav. Derimot vil nok faren for såkalt "flyplassmalaria" øke.

Ved en temperaturøkning kan alle arter malariaparasitter bli spredd i Skandinavia ved hjelp av passasjerer med innkommende fly fra tropiske land. Flyplassmalaria har forekommet i områdene rundt store flyplasser som Heathrow og Charles de Gaulle.

Smittebærere sprer seg

Klimaendringene fører til at flere myggarter trolig vil spre seg lenger nord.

Den asiatiske tigermyggen (*Aedes albopictus*) har vært observert nord i Europa. Tigermyggen er bæreren til rundt 22 ulike virusinfeksjoner, hvorav de mest alvorlige er denguefeber og chikungunyafeber. Myggen krever en middeltemperatur på rundt elleve grader for å etablere seg. I Skandinavia vil vi trolig nå slike temperaturer i løpet av de neste 20 årene.

Et varmere og våtere klima er også gunstig for flåtten. I Norge trives den best i fuktig mark og myr, hvor spesielt Agder-fylkene er utsatt. Men en finner flått langs kysten helt opp til Brønnøysund. I innlandet, rundt Mjøsa, regner en med at flåtten har etablert seg for godt. Det er også påvist flått i indre Sør-Trøndelag.

Siden 1999 har det i Norge vært åtte tilfeller av TBE. Fem av disse ble infisert på Tromøya utenfor Arendal.

Med bedre klimaforutsetninger vil sannsynligvis flåtten spre seg enda lengre nord. Det betyr at risikoen for flåttoverført hjernebetennelse (TBE) og borrelia øker.

Klimatilstanden i dag

2007 var det tiende varmeste året registrert i Norge siden 1900. Middeltemperaturen lå 1.3 grader over normalen.

Størst avvik hadde deler av Østlandet og i Nord-Norge, der middeltemperaturen for perioden er opp til to grader over normalen.

Nedbøren for Norge som helhet er 115 prosent av det normale. Størst avvik har kyst- og fjordstrøkene på Vestlandet, samt deler av kystområdene i Nord-Norge og Finnmarksvidda, som har fått 125-150 prosent mer nedbør enn vanlig.

Året før (2006) var et av de aller varmeste årene med hele 1.8 grader over normalen.

Alle de ti varmeste globale middeltemperaturene siden systematiske målinger begynte for 150

år siden, har funnet sted etter 1994. De aller fleste klimaforskere er enige i at oppvarmingen er menneskeskapt, og at den ikke kan forklares med naturlige klimasvingninger alene.

Siden starten av den industrielle revolusjonen på 1700-tallet har konsentrasjonen av klimagasser i atmosfæren økt med over en tredel

Kilder:

Magasin Vaccin 2007

Miljøstatus i Norge

Wikipedia

Meteorologisk institutt

Yr.no